

بررسی روند تغییرات یون کلر در یک خاک شور و دو وارپته گندم کشت شده در آن تحت چهار تیمار آبشویی

علیرضا مرجوی و شاپور حاج رسولیها*

چکیده: یون کلرید عمده‌ترین آنیون محدود کننده ریشه گیاهان زراعی در مناطق شور است و به علت تحرک زیادتر کلرید نسبت به سدیم، جذب آن در گیاه خیلی سریعتر از سدیم صورت می‌گیرد، لذا خسارت ناشی از آن شدیدتر و همچنین زودتر از سدیم نمایان می‌شود. تحقیقی در قالب یک طرح بلوکهای کامل تصادفی با آرایش فاکتوریل در ایستگاه تحقیقات شوری و زهکشی رودشت اصفهان به اجرا در آمد که دارای چهار تیمار آبشویی قبل از کشت است و پس از اتمام عملیات آبشویی به دو قسمت مساوی $5 \times 2/5$ متر مربع تقسیم شده و به صورت کاملاً تصادفی در یک طرف گندم وارپته روشن و در طرف دیگر گندم وارپته قدس کاشته شد. سپس آبیاری تمام کرتها به صورت کاملاً یکسان طبق عرف محل انجام شد.

بررسی منحنی‌های مربوط به غلظت یون کلر در عصاره اشباع خاک در مراحل مختلف نمونه‌برداری از خاک حاکی از هم تراز بودن و مناسب شدن غلظت این یون برای رشد گیاه بود. با اندازه‌گیری عملکرد اقتصادی و بیولوژیکی دو وارپته گندم، متحمل‌تر بودن وارپته گندم روشن در برابر غلظت کلر نسبت به وارپته گندم قدس کاملاً آشکار شد. بنابراین با توجه به نتایج حاصله چنین به نظر می‌رسد که بعد از ایجاد زهکشی در اراضی که میزان کلر آن در حد خیلی بالائی است (مشابه اراضی مورد استفاده در این طرح) بتوان بدون انجام آبشویی قبلی، نسبت به کاشت برخی از گیاهان متحمل به کلر اقدام کرد به طوری که بعد از کاشت بذر با چندین آبیاری پی‌درپی میزان کلر خاک از اطراف بذر و گیاهان جوان آبشویی و سپس بر طبق روال محل نسبت به آبیاری‌های بعدی اقدام کرد.

*- کارشناس بخش تحقیقات خاک و آب مرکز تحقیقات کشاورزی اصفهان، استاد
گروه خاکشناسی دانشکده کشاورزی دانشگاه صنعتی اصفهان